

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-12-17
Besvaras senast
2021-01-04

Till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1086 Strategin för hav och vattenbruk

Hösten 2019 initierade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten det myndighetsgemensamma projektet Framtidens Fiske och Vattenbruk. Projektet ska ta fram en gemensam strategi och tre sektorsspecifika handlingsplaner för hållbar utveckling av svenskt fiske och vattenbruk. Projektplanerna presenterades för Närings- och Miljödepartementen, vilket resulterade i ett gemensamt regeringsuppdrag som tydliggör den politiska ambitionen med det kommande arbetet.

Enligt regeringsuppdraget ska myndigheternas arbete med strategin och handlingsplanerna utgå från ekosystemansatsen och bidra till att stärka måluppfyllnaden i regeringens maritima strategi samt den av riksdagen beslutade *En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet*. I livsmedelsstrategin ska den totala livsmedelsproduktionen öka, relevanta miljömål ska nås, och tillväxt samt sysselsättning ska skapa och bidra till hållbar utveckling i hela landet.

Avsikten är att tillsammans med näringarna och berörda intresseorganisationer utforma och utveckla ett hållbart fiske och vattenbruk i Sverige. En av de intressenter som spelar en mer central roll är Fiskbranschens Riksförbund, vars engagemang går från fiskens upptagande från i huvudsak småskaligt fiske tills fisken serveras för humankonsumtion.

Fiskbranschens Riksförbunds inspel i processen var flera. Med de fiskestopp som regelbundet utlyses har det småskaliga fisket svårt att överleva utan stöd. I stället har storskaligt fiske som flyttar ut ur stoppade vatten och ägnar sig åt pelagiskt fiske kommit att växa. Det storskaliga fisket som i dag har kommit att dominera fisket av sill och skarpsill ger ingen humankonsumtion. I stället går fisken till fiskmjöl. Detta gör att det småskaliga fiskets klustereffekter i form av beredningsindustri, turism och humankonsumtion uteblir.

Fiskbranschen konstaterade också att fiskeriföretagens ekonomi inte är hållbar i dagsläget samt att kontrollverksamheten är för dyr och omfattande. Kontrollverksamheten skulle i ökad utsträckning kunna utföras med kamera. Det spårbarhetssystem som HaV har utvecklat är det enda tvingande av sitt slag inom EU.

HaV:s spårbarhetssystem är ett nationellt tvingande spårbarhetssystem som

innebär att information skall samlas in, registreras och flöda i realtid mellan alla aktörer i hela livsmedelskedjan, också för fisk som inte har fångats eller landats i Sverige. Övriga länder inom EU har valt att i huvudsak fokusera kontrollen på egen fångst och landning samt på att aktörer i efterföljande handels- och förädlingssteg har spårbarhet ett steg fram och ett steg bak i värdekedjan, det vill säga enligt gällande livsmedelslagstiftning. Den svenska överslagsslagningen innebär stora kostnader och urholkar vår konkurrenskraft.

Riksdagen har med enhällighet tagit fram en livsmedelsstrategi; den inkluderar även livsmedel från sjömat. Det bör därför vara önskvärt att sträva efter att fisken som resurs går till humankonsumtion.

Efter att strategin börjat få sin utformning i ett första utkast framgick att fiskbranschens synpunkter inte på något sätt togs med. Att döma av den text som börjat formas saknades en applicering av livsmedelsstrategin, som det endast pliktskyldigt refererades till men som inte påverkade strategin. Strategin saknade ett erkännande eller prioritering av fiske för humankonsumtion. Strategin saknade också ett ställningstagande till HaV:s oproportionerliga spårbarhetssystem.

Strategin för svenskt fiske och vattenbruk som nu är på väg att utformas inkluderar inte livsmedelsindustrin, parti- och detaljhandel eller konsumenter utan endast fisket och vattenbruket. Med det uteblir kopplingen till livsmedelsstrategins mål och faktiskt även syftet med fisket och vattenbruket.

De angelägna frågor som fiskbranschen lyft fram i arbetet med strategin för hav och vattenbruk saknas också. Det gör målet om att stärka den blå livsmedelskedjan otydligt, och det gör att det saknas en koppling mellan fiskeriförvaltningen och förutsättningarna för den blå livsmedelskedjan. Det eliminerar också sambandet mellan human konsumtion och svenska fiskresurser.

I likhet med den problematik som dagens spårbarhetssystem innebär framlägger också strategin ännu mer regelverk för spårbarhet.

Om livsmedelsstrategin ska betyda något även för den blå livsmedelskedjan behöver den innehålla beslut och handlingsplaner. Den behöver förtydliga potentialen och behoven i den blå nationella och regionala livsmedelskedjan. Det behöver också sättas upp målsättningar för värdeskapande och potential i

den blå livsmedelskedjan i samklang med ekologisk och social hållbarhet.

Jag vill med anledning av det anförda ställa följande fråga till statsrådet Jennie Nilsson:

Är statsrådet beredd att ta något initiativ för att stärka den blå livsmedelskedjans bidrag till den av riksdagens antagna livsmedelsstrategin?

.....

Magnus Oscarsson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders